JAARREKENING 2014

STICHTING

S+O=M

Samen Onderwijs Maken

Definitieve versie 11-05-2015

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van continuïteit van de organisatie. Dit betekent dat waardering en grondslagen zijn gebaseerd op basis van voornoemde veronderstelling.

Activiteiten
De Stichting Samen Onderwijs Maken te Bergen op Zoom is statutair gevestigd te Bergen op Zoom, en kent geen winstoogmerk. De voornaamste activiteit van de Stichting is het aanbieden van primair onderwijs.

Financiële instrumenten
De stichting heeft geen financiële instrumenten behoudens primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Verbonden partijen
De Stichting SOM kent de volgende verbonden partijen:
- Federatie zorgbreedte Primair Onderwijs
- Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar
De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

ASTrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte economische levensduur. Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.

Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings-termijn in maanden	activerings-grens in €
Audiovisuele middelen	120	500
ICT: Computers en netwerk	60	500
ICT: Kantoormachines en telefooncentrale	120	500
Inventaris	60	500
Machines en installaties	120	500
Meubilair: sets/kluisjes/schoolborden/garderobe	240	500
Meubilair: Stoelen	120	500
Onderwijsleerpakket	96	0
Speel-en sportmaterialen	120	0
Spel- en ontwikkelingsmaterialen	120	0
T.V. , camera, etc.	60	500
Verbouwingen	180	500

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten. Voorzieningen wegens oninbaarheid dienen in mindering te worden gebracht op de boekwaarde van de vordering. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen de vooruitbetaalde bedragen. Indien noodzakelijk geacht is rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid. De overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar tot een looptijd van maximaal 4 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur en dienen ter dekking van de algemene reserve, de overige reserves en de voorzieningen.
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Reserves

Bestemmingsreserve Bapo:

BAPO staat voor Bevordering ArbeidsParticipatie Ouderen. Oudere werknemers kunnen vanaf hun 52e jaar op grond van deze regeling minder gaan werken en betalen daarvoor gedeeltelijk in de vorm van een inhouding op het salaris. Het is mogelijk om het BAPO-verlof flexibel op te nemen. De toekomstige BAPO-lasten moeten vrijvallen ten gunste van het eigen vermogen.

Bestemmingsreserve bijzondere bekostiging 2013:

In het kader van het herfstakkoord van oktober 2013 zijn er in december 2013 extra middelen ontvangen. Stichting SOM wil deze middelen graag voor een aantal specifieke onderwijsdoelen inzetten. Deze doelen worden in de loop van 2015 door het bestuur vastgesteld. De extra middelen zijn vastgelegd in een daarvoor gevormde bestemmingsreserve.

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Voorzieningen

Algemeen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten.
De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Pensioenvoorziening
De stichting heeft een pensioenregeling, welke te classificeren is als een toegezegd-pensioenregeling. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren.
De stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het ABP verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. In geval van een tekort bij het ABP heeft de stichting geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort, anders dan hogere toekomstige premies.

Voorziening spaarverlof
Onder de voorziening spaarverlof zijn de gespaarde uren spaarverlof opgenomen. Het betreft medewerkers die deelnemen aan deze regeling. De waarde van de spaarsaldi wordt berekend op basis van een vast tarief per uur per functieschaal

Voorziening jubilea
De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband van de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd op contante waarde, gebaseerd op een marktrente van 2,5%. De voorziening is berekend op bais van personeelsbestand d.d. 31-12-2014 en de ingeschatte blijfkans van de medewerkers die het betreft. Hierbij is de blijfkans hoger naarmate de werknemers ouder zijn en langer in dienst zijn van de Stichting SOM en loopt op van 10 - 15 % voor medewerkers met een kortere diensttijd dan 6 jaar tot 90% met een diensttijd van 34 - 39 jaar.

Voorziening groot onderhoud
Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Daarbij wordt steeds een tienjarig perspectief gehanteerd. De gevormde onderhoudsvoorziening heeft als doelstelling alle gebouwen te voorzien van kwalitatief onderhoud om deze gebouwen op langere termijn in stand te houden.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

De kortlopende schulden worden opgenomen tegen reële waarde.

a. Kortlopende schulden betreffen schulden ten behoeven van crediteuren, schulden terzake van belastingen en sociale premies en schulden terzake van pensioenen.
b. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Baten en lasten
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De rijksbijdrage OCW betreft de vergoeding voor personele- en exploitatiekosten toegerekend aan het verslagjaar.

Het resultaat van de exploitatie wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door de raad van toezicht is bepaald.

De staat van baten en lasten geeft de cijfers weer op bedrijfsniveau. Dat wil zeggen dat de weergegeven bedragen een samenvoeging zijn van de reguliere exploitatie en projecten (beleidsstromen) van alle kostenplaatsen samen.

Rijksbijdragen
De ontvangen (normatieve) rijsbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.
Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

De vooruit ontvangen investeringssubsidies die samenhangen met de daarbij horende geactiveerde investeringen vallen jaarlijks vrij ten gunste van de staat van baten en lasten in gelijke delen naar rato van de economische levensduur van de bijbehorende geactiveerde investering.

Overheidssubsidies
Exploitatiesubsidies worden als baat verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten
Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Personele lasten
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Overige bedrijfslasten
De overige bedrijfslasten bestaan uit huisvestingslasten en overige lasten. De lasten worden berekend op basis van historische prijzen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen".
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Hierbij wordt het exploitatieresultaat als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en kosten en uitgaven. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen uit vreemde valuta komen niet voor.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de operationele activiteiten. Transacties waarbij geen uitstroom of instroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen

ASTrium ACCOUNTANTS
Behorende bij onze verklaring d.d. 22 MEI 2015

MAB Model A Balans

1 Activa

		31-12-2014 EUR		31-12-2013 EUR	
	Vaste Activa				
1.2	Materiële vaste activa	842.306		919.420	
	Totaal vaste activa		842.306		919.420
	Vlottende activa				
1.5	Vorderingen	591.950		482.284	
1.7	Liquide middelen	1.332.053		1.463.016	
	Totaal vlottende activa		1.924.003		1.945.300
	Totaal activa		2.766.309		2.864.720

2 Passiva

		31-12-2014 EUR		31-12-2013 EUR	
2.1	Eigen vermogen	1.633.134		1.649.627	
2.2	Voorzieningen	453.323		470.252	
2.4	Kortlopende schulden	679.852		744.841	
	Totaal passiva		2.766.309		2.864.720

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

MB Model B Staat v. Baten en Lasten

Baten

		31-12-2014 EUR	Begroot 31-12- 2014 EUR	31-12-2013 EUR
3.1	Rijksbijdragen	6.329.428	6.089.479	6.493.479
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	3.145	-	12.069
3.5	Overige baten	180.431	165.781	195.326
	Totaal Baten	6.513.003	6.255.260	6.700.874

Lasten

		31-12-2014 EUR	Begroot 31-12- 2014 EUR	31-12-2013 EUR
4.1	Personeelslasten	5.117.950	4.885.472	5.053.181
4.2	Afschrijvingen	183.360	191.972	212.614
4.3	Huisvestingslasten	530.733	495.962	524.436
4.4	Overige lasten	717.682	549.839	719.965
	Totaal Lasten	6.549.725	6.123.245	6.510.196
	Saldo Baten en Lasten	36.722-	132.015	190.678
5	**Financiële baten en lasten**	20.229	20.000	17.603
	Resultaat	16.493-	152.015	208.281

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

MC Model C Kasstroomoverzicht

	31-12-2014 EUR		31-12-2013 EUR	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo Baten en Lasten	36.722-		190.678	
Aanpassing voor:				
Afschrijvingen	183.360		212.614	
Mutaties voorzieningen	16.929-		37.937-	
Verandering in vlottende middelen:				
Vorderingen (-/-)	109.666		51.337	
Schulden	64.989-		57.735	
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	44.945-		371.753	
Ontvangen interest	20.229		17.603	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**24.717-**		**389.355**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa (-/-)	106.247		105.599	
Totaal kasstroom uit investeringensactiviteiten		106.247-		105.599-
Mutatie liquide middelen		130.964-		283.756

ASTrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

VA Vaste activa

1.2 Materiële vaste activa

		Aanschaf prijs 1-1-2014	Afschrijvingen cumulatief 1-1-2014	Boekwaarde 1-1-2014	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Aanschaf prijs 31-12-2014	Afschrijvingen cumulatief 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2014
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.2.1	Gebouwen en terreinen	42.963	9782,25	33.173	0		2.864	42.963	12.646	30.317
1.2.2	Inventaris en apparatuur	2.543.359	2.002.113	433.671	55.116		109.394	2.598.475	2.111.507	486.968
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.208.103	863.108	345.565	51.131		71.102	1.259.234	934.210	325.023
	Materiële vaste activa	3.794.425	2.875.003	812.409	106.247		183.360	3.900.672	3.058.364	842.308

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

VV Voorraden & Vorderingen

1.5 Vorderingen

		31-12-2014	31-12-2013
		EUR	EUR
1.5.2	OCW/EL&I	353.388	312.149
1.5.6	Overige overheden	17.513	41.761
1.5.8	Overlopende activa	221.049	128.374
	Vorderingen	591.950	482.284
	Uitsplitsing		
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	35.975	14.429
1.5.8.3	Overige overlopende activa	185.074	113.945
	Overlopende activa	221.049	128.374

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
22 MEI 2015

EL Effecten & Liquide middelen

1.7 Liquide middelen

		31-12-2014	31-12-2013
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	1.930	2.637
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.330.122	1.460.379
	Liquide middelen	1.332.053	1.463.016

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

EV Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

		Stand per 1-1- 2014	Resultaat	Herschikking	Vrijval	Stand per 31-12- 2014
		EUR	EUR		EUR	EUR
2.1.1	Algemene reserve	1.364.942	13.401-	1.871		1.353.412
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	270.725	-	1.871-	-	268.854
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	13.962	3.093-			10.869
	Eigen vermogen	1.649.629	16.494-	-	-	1.633.134
	Uitsplitsing					
2.1.2.N	Bestemmingsreserve BAPO	36.252	-	1.871-	-	34.381
	Bestemmingsreserve bijzondere bekostiging 2013	234.473	-			234.473
	Bestemmingsreserve (publiek)	270.725	-	1.871-	-	268.854
	Uitsplitsing					
	Bestemmingsreserve ouderraadrekeningen	13.962	3.093-	-		10.869
2.1.3						
	Bestemmingsreserve (privaat)	13.962	3.093-	-	-	10.869

ASTrium ACCOUNTANTS
Behorende bij onze verklaring d.d. 22 MEI 2015

VL Voorzieningen LLschulden

2.2 Voorzieningen

		Stand per 1-1- 2014	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12- 2014	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	163.512	-2.253	69.753	7.800	83.706	10.000	73.706
2.2.3	Overige voorzieningen	306.742	111.785	48.908	-	369.619	130.000	239.619
	Voorzieningen	470.254	109.532	118.661	7.800	453.325	140.000	313.325

ASTrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

KS Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
2.4.3	Crediteuren	210.224	132.624
2.4.4	OCW/EL&I	-	19.752
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	186.876	199.954
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	57.250	72.127
2.4.9	Overige kortlopende schulden	31.760	45.565
2.4.10	Overlopende passiva	193.743	274.819
	Kortlopende schulden	679.852	744.841

Uitsplitsing

2.4.7.1	Loonheffing	186.876	199.954
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	186.876	199.954
2.4.9.2	Overige	31.760	45.565
	Overige kortlopende schulden	31.760	45.565
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW/EL&I geoormerkt	4.456	5.258
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringssubsidies	17.379	19.447
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	158.266	169.752
2.4.10.8	Vooruitontvangen subsidies niet geoormerkt	13.641	80.362
	Overlopende passiva	193.743	274.819

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Model G

OCW

Geoormerkt en niet doorlopend na 31-12-2014

Omschrijving	Saldo 01-01-2014	Ontvangen	Lasten	Terugvordering rijk	Saldo 31-12-2014
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Scholing overblijfmedew. 11/12	19752			19752	0
	19.752	0	0	19.752	0

Geoormerkt OCW en doorlopend na 31-12-2014

Omschrijving	Saldo 01-01-2014	Ontvangen	Lasten	Investering 2013	Saldo 31-12-2014
	EUR	EUR	EUR		EUR
	0		0		0
Totaal	0	0	0		0

Niet geoormerkt OCW en doorlopend na 31-12-2014

Omschrijving	Saldo 01-01-2014	Ontvangen	Lasten	Investering	Saldo 31-12-2014
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Bijzondere bekostiging eerste opvang vreemdelingen 12/13	16158		16.158		0
Bijzondere bekostiging eerste opvang vreemdelingen 2013/2014	0	5.740	0		5.740
Bijzondere en aanvullende bekostiging jonge leerkrachten 2013-2014	39307		39.307		0
Lerarenbeurs	14686		14.686		0
Subsidie binnenmilieu PO	2484				2.484
Totaal	72635	5.740	70.151		8.224

EL&I

Geoormerkte subsidies en doorlopend na 31-12-2014

Omschrijving	Saldo 01-01-2014	Ontvangen	Lasten	Investering	Saldo 31-12-2014
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
St. Platform VTB	4454				4.454
St. INOS rekenverbetertraject	802		802		0
Totaal	5256	0	802		4.454

Niet-geoormerkt en doorlopend na 31-12-2014

Omschrijving	Saldo 01-01-2014	Ontvangen	Lasten	Investering	Saldo 31-12-2014
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
TSO gelden OBS de Kreek	5417				5417
Fancy fair / sponsorloop tbv speeltoestel OBS Voorhoute	2310		2310		0
Totaal	7727	0	2.310	0	5.417

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

OB Overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/EL&I	5.805.958	5.931.506
3.1.2	Overige subsidies OCW/EL&I	523.469	561.973
	Rijksbijdragen	6.329.427	6.493.479
	Uitsplitsing		
3.1.1.1	OCW	5.805.958	5.931.506
	OCW		
3.1.2.1.1	Geoormerkte subsidies	802	2.301
3.1.2.2.1	Niet-geoormerkte subsidies	407.909	557.605
3.1.2.3.1	Toerekening investeringssubsidies	2.068	2.066
3.1.3	Bijdrage samenwerkingsverband	112.690	-
	Overige subsidies OCW	6.329.427	6.493.479

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	3.118	12.069
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	27	-
	Overige overheidsbijdr. en -subsidies	3.145	12.069
	Uitsplitsing		
3.2.1.2	Overige gemeentelijke bijdragen en subsidies	3.118	12.069
	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	3.118	12.069

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

AB Overige baten

3.5 Overige baten

		31-12-2014	31-12-2013
		EUR	EUR
3.5.1	Verhuur	33.388	26.852
3.5.2	Detachering personeel	45.383	5.645
3.5.3	Schenking	-	-
3.5.4	Sponsoring	1.450	2.195
3.5.5	Ouderbijdragen	77-	290
3.5.6	Overige	100.287	160.341
	Overige baten	180.431	195.324

AStrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

LA Lasten

4.1 Personeelslasten

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
4.1.1	Lonen en salarissen	4.997.120	5.074.386
4.1.2	Overige personele lasten	290.013	193.175
4.1.3	Af: uitkeringen	169.183	214.380
	Personeelslasten	5.117.950	5.053.181
	Uitsplitsing		
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	3.688.415	3.747.693
4.1.1.2	Sociale lasten	599.082	607.191
4.1.1.3	Pensioenlasten	709.623	719.502
	Lonen en salarissen	4.997.120	5.074.387
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	5.547	4.710
4.1.2.3	Overig	284.466	188.465
	Overige personele lasten	290.013	193.175

4.2 Afschrijvingen

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
4.2.2	Materiële vaste activa	183.360	212.614
	Afschrijvingen	183.360	212.614

4.3 Huisvestingslasten

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
4.3.1	Huur	14.773	14.489
4.3.3	Onderhoud	61.394	67.298
4.3.4	Energie en water	116.460	123.838
4.3.5	Schoonmaakkosten	170.982	160.658
4.3.6	Heffingen	21.460	20.495
4.3.8	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	111.785	91.230
4.3.7	Overige	33.879	46.428
	Huisvestingslasten	530.733	524.436

4.4 Overige lasten

		31-12-2014 EUR	31-12-2013 EUR
4.4.1	Administratie en beheerslasten	195.873	220.985
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	243.962	248.057
4.4.4	Overige	277.846	250.923
	Overige lasten	717.682	719.965

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Toelichting honoraria accountant opgenomen onder punt 4.4.1:

Uitgevoerde werkzaamheden:	31-12-2014	31-12-2013
	EUR	EUR
Controle jaarrekening	7.260,00	7.260,00
Interim controle	3.206,50	3.206,50
Bijzonder onderzoek naar financiële situatie	-	2.964,50
	10.466,50	13.431,00

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

FB Financieel en buitengewoon

5 Financiële baten en lasten

		31-12-2014	31-12-2013
		EUR	EUR
5.1	Rentebaten	20.229	17.603
	Financiële baten en lasten	20.229	17.603

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2014 is er nog geen uitsluitsel over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO 2014/2015.
Er is derhalve dan ook nog geen plan voor de uren die in het kader van ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao PO). In de jaarrekening 2014 is derhalve geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd, omdat de omvang hiervan niet op een betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Vóór de zomervakantie van 2015 zal er overleg worden gevoerd met de medewerkers en kunnen zij, indien gewenst, een plan indienen voor het sparen van de uren ten behoeve van ouderenverlof. Indien ultimo 2015 de omvang van de eventuele verplichting voor de vereniging in het kader van het art. 8A.3 cao PO 2014/2015 op een betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, zal hiervoor een afzonderlijke voorziening worden gevormd en in de jaarrekening 2015 worden verantwoord.

Contract schoonmaakbedrijf:

In 2014 had Stichting SOM een 5 jarig contract met de onderstaande partijen:

Het contract is ingegaan op 1 januari 2012.

Schoonmaakbedrijf:	Kosten:	
Stoffels Bleijenberg	€ 110.973,94	(incl. btw)
Beta groep	€ 14.471,52	(incl. btw)

Contract administratiekantoor:

In 2014 had Stichting SOM een 1 jarig contract met administratiekantoor SROL te Heerlen.

De kosten in dit contract zijn:	€ 63.935,28	(incl. btw)

Contract ICT onderhoud:

In 2014 heeft Stichting SOM een 3 jarig contract afgesloten met ICT aanbieder Databyte.

Het contract is ingegaan op 1 juli 2013.

De kosten opgenomen in het contract zijn:

OBS De Regenboog	€	3.949,44
OBS De Kreek	€	6.171,00
OBS De Noordster	€	4.254,36
OBS Voorhoute	€	3.121,80
OBS De Reigersberg	€	2.904,00
OBS De Dobbelsteen	€	3.630,00
OBS De Klimroos	€	3.383,16
OBS De Eendracht	€	3.383,16
Het totale contractbedrag is:	€ 30.796,92	(incl. btw)

Contract reprokosten:

In 2014 had Stichting SOM een lopend contract met Ricoh. Dit 4-jarig contract was ingegaan in 2013.

Het totale contractbedrag is:	€ 24.538,80	(incl. btw)

In het contractbedrag zitten 1.422.000 zwart/wit tellertikken.

De additionele afdrukprijs voor zwart/wit bedraagt € 0,00920
De additionele afdrukprijs voor full-colorafdrukken bedraagt € 0,06220

Contract tuinonderhoud:

In 2014 had Stichting SOM een 1 jarig contract met hoveniersbedrijf Donker cultuurtechniek. Dit contract gold voor 7 scholen.

Het totale contractbedrag is:	€ 11.516,00	(incl. btw)

Voor de overige 2 scholen wordt het tuinonderhoud georganiseerd door de Gemeenten.

Contract meerjarenonderhoud:

In 2014 heeft Stichting SOM een 3-jarig contract lopen met administratiekantoor Dyade. Het contract is afgesloten in 2014.

Het totale contractbedrag voor 2014 is:	€ 17.730,00	(incl. btw)
Het totale contractbedrag voor 2015 is:	€ 12.198,00	(incl. btw)
Het totale contractbedrag voor 2016 is:	€ 12.198,00	(incl. btw)

Contract huur kantoorruimte:

In 2014 heeft Stichting SOM een 1 jarig contract lopen met administratiekantoor Dyade.

Het totale contractbedrag is:	€ 10.000,00	(incl. btw)

ASTRIUM ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

VT Verplichte Toelichting

Model E:
Verbonden partijen

Periode	Naam	Juridische vorm 2014	Statutaire zetel	Code activiteiten
01-01-2014 tot 01-08-2014	Federatie Zorgbreedte Primair Onderwijs	Federatie	Bergen op zoom	4
01-08-2014 tot en met 31-12-2014	Stichting Passend Onderwijs Brabantse Wal PO	Stichting	Bergen op zoom	4

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

VT Verplichte Toelichting

Model H:

4.1 **Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen**

	Voorzittersclausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegen beëindiging van het dienstverband
Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking functie of functies									
Algemeen directeur/bestuurder	N	de heer L.L.M. Soffers	1-1-2010	n.v.t.	1,000	100,700	12,849	15,713	n.v.t.
Totaal bestuurders									

Vermelding alle toezichthouders functie of functies	Voorzitter of lid	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband		Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegen beëindiging van het dienstverband
Voorzitter		de heer P.A.J. Damen				1,000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
1e Secretaris		de heer J. Meulmeester				1,500	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Penningmeester		de heer L. Hollemans				1,000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lid		de heer J.F.L.C.M. Plasmans				1,000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Lid		de heer A.P.M. Wevers				1,000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal toezichthouders						5,500			

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

SG Segmentatie

Baten

		EUR PO
3.1	Rijksbijdragen	6.329.428
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	3.145
3.5	Overige baten	180.431
	Totaal Baten	6.513.003

Lasten

		EUR PO
4.1	Personeelslasten	5.117.950
4.2	Afschrijvingen	183.360
4.3	Huisvestingslasten	530.733
4.4	Overige lasten	717.682
	Totaal Lasten	6.549.725
	Saldo Baten en Lasten	-36.722
5	**Financiële baten en lasten**	20.229
	Resultaat	-16.493

Astrium ACCOUNTANTS
Behorende bij
onze verklaring
d.d. 22 MEI 2015

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Samen Onderwijs Maken

Verklaring betreffende de jaarrekening
Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Samen Onderwijs Maken te Bergen op Zoom gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de staat van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur
Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 171, lid 4 van de Wet op het primair onderwijs.
Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014.
Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samen Onderwijs Maken per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen
Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW.

Zoetermeer, 22 mei 2015
Astrium Accountants B.V.

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE